

Betydning. Jeg vil ogsaa ved denne Lejlighed, som jeg gjorde ved Forelæggelsen af de dansk-skandinaviske Forligsnævnsoverenskomster, henlede Opmærksomheden paa, at det ikke er første Gang, dette Udtryk er brugt i den danske Tekst. Jeg henviste den Gang til, at det fandtes i Haagerkonventionen, og det findes jo ligeledes i Oversættelsen af den her omtalte Model til Overenskomst, som foreligger i Beretningen til Rigsdagen angaaende den danske Delegations Virksomhed under Folkeforbundets tredie Forsamling i 1922.

Med disse Bemærkninger har jeg den Ære at anbefale Forslaget til det høje Tings Velvillie.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Forslagets Overgang til anden Behandling vedtoges uden Afstemning.

Karberg: Jeg tillader mig at foreslaa, at Forslaget henvises til det Udvalg, der er nedsat angaaende Forslag til Rigsdagsbeslutning om Afslutning af Konvention om Forligsnævn mellem Danmark og Norge.

Uden Forhandling eller Afstemning vedtoges dette Forslag.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Rigsdagsbeslutning angaaende Danmarks Tiltræden af den i Genf den 24. September 1923 aabnede Protokol vedrørende Voldgiftsklausuler i Handelskontrakter.

(Forslaget findes i Tillæg A. Sp. 2733).

Forslaget sattes til Forhandling.

Udenrigsministeren (Moltke): Det Forslag angaaende Danmarks Tiltræden af en international Protokol vedrørende Voldgiftsklausuler i Handelskontrakter, der er forelagt det høje Ting til Beslutning, er Resultatet af Forhandlinger, som allerede i nogen Tid er blevet ført under Folkeforbundets Auspicier. Det drejer sig jo om et meget vigtigt handelsretligt Spørgsmaal, men det maa paa den anden Side straks siges, at dette Spørgsmaal neppe endnu er modent til endelig Løsning.

Naar der i en Kontrakt optages en Bestemmelse om, at eventuelle Stridigheder

angaaende den afsluttede Handel skal afgøres ved Arbitrage — og dette er jo navnlig i den større Handel en meget almindelig Vedtagelse —, forekommer det ikke saa sjældent, at den forskellige Lovgivning og Retspraksis i de forskellige Lande gør det muligt for den ene eller den anden af Parterne alligevel at unddrage sig Voldgiftsbestemmelsen, hvis Værdi paa denne Maade forringes eller bliver illusorisk. Derved fremkommer ofte stor Usikkerhed i den internationale Handel, og det er derfor ganske naturligt, at Folkeforbundet har villet tage Spørgsmaalets juridiske og handelstekniske Side op til nærmere Overvejelse.

De sagkyndiges Undersøgelser har imidlertid vist, at man neppe endnu kan komme til en helt tilfredsstillende Ordning af dette Problem. Allerede Gennemførelsen i et andet Land af egentlige Domme, afsagte af de almindelige Domstole, frembyder saa mange Vanskeligheder, at nogen almindelig international Aftale herom — bortset fra ganske specielle Tilfælde — endnu ikke har kunnet tilvejebringes. Gennemførelsen af udenlandske Voldgiftskendelser møder da endnu større Betænkeligheder, fordi der i Almindelighed haves endnu mindre Garanti for Voldgiftsrettens Sammensætning og Fremgangsmaade. Paa den anden Side er det naturligvis af stor Vigtighed, at saadanne Vedtagelser om Arbitrage, naar de er indgaaet, ogsaa overholdes og kan gennemføres. Under disse Omstændigheder har den foreliggende Protokol foreløbig maattet nøjes med at fastsætte visse almindelige Grundsætninger, gaaende ud paa, at de kontraherende Stater vil anerkende Gyldigheden af den Art af Overenskomster samt lette ethvert Skridt, som under Arbitrageproceduren maatte foretages paa deres Omraade. Endvidere gives der Regler om, efter hvilket Lands Lovgivning Voldgiftsproceduren skal ordnes, og hvorledes de kontraherende Staters Domstole vil forholde sig, naar en Sag, hvori Arbitrage er aftalt, indbringes for dem.

De i Protokollen indeholdte Regler stemmer vistnok i det hele overens med den her i Landet allerede gældende Retsopfattelse. Men for udtrykkelig at tage ethvert Forbehold i saa Henseende er der efter Forhandling med Justitsministeriet ved Danmarks Tiltræden af Overenskomsten blevet afgivet en Erklæring, gaaende ud paa, at Voldgiftskendelser, afsagte af en Voldgiftsret, efter dansk Ret ikke er umiddelbart exigible, men at det i ethvert enkelt Tilfælde vil være nødvendigt, saafremt Ekse-